

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
 วันที่ ๗/๖
 วันที่ - 4 ก.พ. 2543 10.20am

ที่ กษ 0902/ 02223

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

6/2x

๗ กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง ขอสั่งเกิดของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.
 ของวุฒิสภา

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำสั่งกรมวิชาการเกษตร ที่ 2350/2542 ลงวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2542
 และที่ 2351/2542 ลงวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2542
 2. เอกสารการจัดตั้งสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ

ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร 0204/14927 ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2542
 แจ้งมติคณะรัฐมนตรีรับทราบข้อสั่งเกิดของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช
 พ.ศ. ของวุฒิสภา ว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรจะดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานกลางประกอบด้วย
 ด้วบุคคลากรและเครื่องมือขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบและกำกับดูแลการคุ้มครองพันธุ์พืชโดยตรง
 อันจะเป็นการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนคุ้มครองพันธุ์พืชให้ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง
 โดยคณะกรรมการมอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับไปพิจารณาดำเนินการแล้วจึงให้สำนักเลขาธิการ
 คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้กรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานรับผิดชอบและ
 ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา
 เล่ม 116 ตอนที่ 118 ก ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2542) ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้เตรียมความพร้อม
 เพื่อรองรับกฎหมายฉบับนี้โดยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตั้งสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ ขึ้นเป็นหน่วยงานภายในเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบ
 ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ในกระบวนการเกี่ยวกับการพิจารณา
 ให้ความคุ้มครองพันธุ์พืช รวมทั้งจัดงบประมาณ อัตรากำลัง และสถานที่เพื่อรองรับงานดังกล่าว รายละเอียด
 ตามคำสั่งกรมวิชาการเกษตร ความสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

2. แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานรวม 4 ชุด ดังนี้
 - 2.1 คณะอนุกรรมการเตรียมการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืช
 - 2.2 คณะทำงานสกร่างหลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะโครงสร้างภายนอกของพืช
 - 2.3 คณะทำงานสกร่างหลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะโครงสร้างภายในและสณฐีววิทยาของพืช
 - 2.4 คณะทำงานเฉพาะกิจวางหลักเกณฑ์และแนวทางในการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะพันธุ์พืชแต่ละชนิดตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมาย
3. เตรียมการพิจารณาสกร่าง กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ประกาศกรม และคำสั่งต่าง ๆ ที่จะออกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542
4. จัดทำฐานข้อมูลพันธุ์พืชในด้านโครงสร้างลักษณะภายนอก โครงสร้างลักษณะภายในและลักษณะทางสณฐีววิทยาของพันธุ์พืชรับรองและพันธุ์แนะนำของกรมวิชาการเกษตร
5. รวบรวมเอกลักษณ์อาสาสมัครประจำพันธุ์ของพืชสำคัญชนิดต่าง ๆ ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้มีข้อมูลพร้อมแล้ว และเตรียมดำเนินการเพื่อจัดทำกับพืชเศรษฐกิจชนิดอื่น ๆ ต่อไป เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิสูจน์ลักษณะความวิมพ์ของพันธุ์พืชที่จะขอรับการคุ้มครองสิทธิ
6. เตรียมการของจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ของส่วนราชการเพื่อให้ได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย
7. จัดทำแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในกระบวนการขอรับสิทธิคุ้มครองพันธุ์พืชทุกขั้นตอนโดยยึดหลักเกณฑ์และแนวทางของ International Union for the Protection of New Varieties of Plants (UPOV) และกฎหมายฉบับอื่น ๆ ที่ใกล้เคียง
8. จัดทำกรอบและแผนการดำเนินงานของสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติเพื่อเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ได้ยึดถือปฏิบัติที่เป็นเอกภาพ และถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมาย
9. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกกรมวิชาการเกษตร เพื่อดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542
10. ประชาสัมพันธ์ ทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป
11. แจ้งให้ World Trade Organization (WTO), International Union for the Protection of New Varieties of Plants (UPOV) และทุกเกษตร ได้ทราบว่าประเทศไทยได้มีกฎหมายดังกล่าวแล้ว

สำหรับการจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบและกำกับดูแลการคุ้มครองพันธุ์พืช
กรมวิชาการเกษตรได้ดำเนินการขอจัดตั้งสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติโดยตรงกับกรมวิชาการเกษตร
โดยตรงแล้ว ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการนำเสนอ อ.ก.พ. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณา รายละเอียด
ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 ที่แนบมา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบและสนับสนุนการจัดตั้งสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช
แห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร ต่อไปด้วยดีขอขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(พอบ้องพล อติเรกสาร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมวิชาการเกษตร
กองการเจ้าหน้าที่
โทร. 5798512

คำสั่งกรมวิชาการเกษตร

ที่ 2350/2542

เรื่อง ตั้งสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร

อนุสนธิคำสั่งกรมวิชาการเกษตร ที่ 2336/2541 ลงวันที่ 22 กันยายน 2541 ตั้งสำนักงานคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร มีฐานะเทียบเท่ากอง ขึ้นตรงกับอธิบดีกรมวิชาการเกษตร และรองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร ที่ได้รับมอบหมาย โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร มีฐานะเทียบเท่าผู้อำนวยการกองและเป็นผู้ได้รับมอบอำนาจต่าง ๆ ที่กรมวิชาการเกษตรมอบให้ผู้อำนวยการกอง โดยกำหนดหน้าที่และแบ่งงานภายในสำนักงานคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร ไว้แล้ว นั้น

บัดนี้เพื่อให้การบริหารงานของสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงให้สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร มีหน้าที่ความรับผิดชอบและแบ่งงานภายในใหม่ ดังนี้

1. หน้าที่รับผิดชอบ

1.1 รับผิดชอบเขียนพันธุ์พืช เพื่อขอรับความคุ้มครองสิทธิ และบริหารจัดการกองทุนพันธุ์พืช ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.

1.2 ออกหนังสืออนุญาตนำเข้า ส่งออก และนำผ่านพืชอนุรักษ์ และซากของพืชอนุรักษ์ และใบสำคัญการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

1.3 ศึกษา วิจัย เกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของพันธุ์พืช เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการตรวจ วิเคราะห์ในการจดทะเบียนพันธุ์พืช และการคุ้มครองพืชอนุรักษ์

1.4 ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. และพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 รวมทั้งกฎหมายระหว่างประเทศฉบับอื่น ๆ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

1.5 เป็นศูนย์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพันธุ์พืชตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.

1.6 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2. การแบ่งงานภายในสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ

2.1 การแบ่งงานภายใน แบ่งเป็น

2.1.1 ฝ่ายบริหารทั่วไป

2.1.2 ฝ่ายทะเบียนพันธุ์พืช

2.1.3 ฝ่ายอนุรักษ์พืช

2.1.4 ฝ่ายข้อมูลและสารสนเทศ

2.1.5 กลุ่มวิจัยและตรวจสอบพันธุ์พืช

2.2 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานภายในสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ

2.2.1 ฝ่ายบริหารทั่วไป

มีหน้าที่รับผิดชอบ การจัดทำแผนปฏิบัติงาน แผนงานและงบประมาณ ติดตามประเมินผล บริหารจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช งานสารบรรณ งานการเงินบัญชี และพัสดุ และงานธุรการทั่วไปของสำนัก

2.2.2 ฝ่ายทะเบียนพันธุ์พืช

มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการตรวจสอบ วิเคราะห์ ลักษณะและคุณสมบัติของพันธุ์พืช ความขั้นตอนของการจดทะเบียนพันธุ์พืช เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ยื่นขอจดทะเบียนพันธุ์พืช

2.2.3 ฝ่ายอนุรักษ์พืช

มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการควบคุมการนำเข้า ส่งออก และนำผ่านพืชอนุรักษ์ การขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์

2.2.4 ฝ่ายข้อมูลและสารสนเทศ

มีหน้าที่รับผิดชอบ จัดทำระบบฐานข้อมูลพันธุ์พืช ศึกษากฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานคุ้มครองพันธุ์พืช พืชอนุรักษ์ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และพิธีสารความปลอดภัยทางชีวภาพ รวมทั้งติดต่อประสานงานกับองค์กรต่างประเทศที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

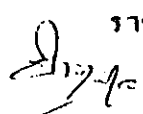
2.2.5 กลุ่มวิจัยและตรวจสอบพันธุ์พืช

มีหน้าที่รับผิดชอบ ศึกษาวิจัย เกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ของพันธุ์พืช
และพืชอนุกรม เพื่อประโยชน์ในการจดทะเบียนและอนุกรมพันธุ์พืช
กำลังโคที่ซัดหรือแข่งกับคำสั่งนี้ให้ใช้คำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ตั้ง ณ วันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2542

(นางอานันต์ สุไลยม)
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

วีระพันธุ์/ร่าง
ราตรี/พิมพ์
 /ทาบ
/ตรวจ

คำสั่งกรมวิชาการเกษตร

ที่ 2351/2542

เรื่อง กำหนดหน้าที่และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ
กรมวิชาการเกษตร

อนุชนธิตำสั่งกรมวิชาการเกษตร ที่ 2337/2541 ลงวันที่ 22 กันยายน 2541 กำหนดหน้าที่และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่สำนักงานคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตรไว้แล้ว นั้น

เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับบทบาทภารกิจ จึงให้ยกเลิกคำสั่งกรมวิชาการเกษตรที่ 2337/2541 ลงวันที่ 22 กันยายน 2541 กำหนดหน้าที่และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร ใหม่ ดังนี้

1. นายวิชา ชิติประเสริฐ นักวิชาการเกษตร 7ว. (ตำแหน่งเลขที่ 348) ฝ่ายนำพืชและอนุรักษ์พืชป่า กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร เป็นผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร และเป็นหัวหน้าฝ่ายอนุรักษ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร

2. นางชนกานต์ สมิตะศิริ เจ้าหน้าที่งานธุรการ 4 (ตำแหน่งเลขที่ 252) ฝ่ายบริหารทั่วไป กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร

3. นายสุวไกร สังขสุบรรณ นักวิชาการเกษตร 7ว. (ตำแหน่งเลขที่ 349) ฝ่ายนำพืชและอนุรักษ์พืชป่า กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร เป็นหัวหน้าฝ่ายทะเบียนพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร

4. นางสาวทรรชนีไธ้ ปรัชญาบำรุง นักวิชาการเกษตร 7ว. (ตำแหน่งเลขที่ 350) ฝ่ายนำพืชและอนุรักษ์พืชป่า กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ปฏิบัติงานที่ ฝ่ายทะเบียนพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร

5. นางสาวชมจิรา ททรัพย์พลับ เจ้าหน้าที่งานการเกษตร 5 (ตำแหน่งเลขที่ 353) ฝ่ายนำพืชและอนุรักษ์พืชป่า กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ปฏิบัติงานที่ฝ่ายอนุรักษ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร

6. นางพจนมา วีระโสภณ นักวิชาการเกษตร 7ว. (ตำแหน่งเลขที่ 3009) ฝ่ายติดตามและประเมินผล สถาบันวิจัยหม่อนไหม เป็นหัวหน้าฝ่ายข้อมูลและสารสนเทศ สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร

7. นายมนิตย์ ใจฉกรรจ์ นักวิชาการเกษตร 6ว. (ตำแหน่งเลขที่ 351) ฝ่ายนำพืชและอนุรักษ์พืชป่า กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ปฏิบัติงานที่ฝ่ายข้อมูลและสารสนเทศ สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร

13/24

8. นางสาวดวงเดือน ศรีโพทา นักวิชาการเกษตร 5 (ตำแหน่งเลขที่ 352) ฝ่าย
นำพืชและอนุรักษ์พืชป่า กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ปฏิบัติงานที่กลุ่มวิจัยและตรวจสอบพันธุ์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2542

(นายชนันต์ ชาติภุม)
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

วิระกัญญา/ร่าง ราตรี/พิมพ์ ๗๐ /ทาน /ทรวง

การจัดตั้งสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ

1. เรื่องเดิม

ประเทศไทยมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงมาก พันธุ์พืชที่พบแล้วมีถึง 14,200 ชนิดพันธุ์ โดยที่หลายชนิดมีเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น จึงควรต้องมีมาตรการอนุรักษ์ และคุ้มครองพันธุ์พืชเหล่านี้ไว้ เพื่อมิให้ต่างชาติเข้ามาขกฉวย ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อนึ่ง ประชากรโลกขณะนี้ประมาณ 6,000 ล้านคนจะเพิ่มขึ้นเป็น 8,000 ล้านคนในอนาคตอันใกล้ ความต้องการอาหารจะมีมากขึ้นด้วย แต่พื้นที่เพาะปลูกไม่สามารถขยายเพิ่มได้ การปลูกพันธุ์พืชดี ให้ผลผลิตสูง และมีคุณภาพดีเท่านั้นที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้ได้

การปรับปรุงพันธุ์พืช จะต้องลงทุนค่อนข้างสูง กว่าที่จะผลิตพันธุ์พืชออกมาได้จากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่จะคุ้มครองสิทธิของนักปรับปรุงพันธุ์พืช ดังนั้นนักปรับปรุงพันธุ์โดยเฉพาะบริษัทข้ามชาติจึงยังไม่มีแรงจูงใจในการจะเข้ามาผลิตพืชพันธุ์ดีในประเทศไทย เพราะยังไม่แน่ใจในผลตอบแทนว่าจะคุ้มทุนที่ลงไปหรือไม่ ดังจะเห็นได้ว่าการผลิตพันธุ์ใหม่ในปัจจุบันมักจะถูกอยู่ในความรับผิดชอบของภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ ถ้ามีกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืชออกมาใช้บังคับ จะเป็นแรงจูงใจ กระตุ้นให้ภาคเอกชนเร่งผลิตพันธุ์ดีออกมาได้มากขึ้นตลอดเวลา เกษตรกรจะมีทางเลือกในการใช้ประโยชน์จากพันธุ์ดีได้มากขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการสอดคล้องกับข้อตกลงขององค์การการค้าโลก ที่จะให้ประเทศไทยซึ่งเป็นผู้สมาชิกต้องมีพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืชใช้บังคับภายในปีพ.ศ. 2542

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว กรมวิชาการเกษตร ออกคำสั่งที่ 1448/2537 ลงวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2537 แต่งตั้งคณะทำงานยกร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ พ.ศ. เพื่อทำหน้าที่ยกร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช (ดังเอกสารแนบที่ 1) โดยให้ยึดหลักการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้มีการปรับปรุงพันธุ์พืชมากขึ้น ทั้งนี้ให้อยู่ภายใต้หลักความปลอดภัยทางชีวภาพและความมั่นคงทางอาหาร ตลอดจนส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุ์พืช และให้สิทธิเกษตรกรและชุมชนอย่างเหมาะสม คณะทำงานชุดดังกล่าว ยกร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ พ.ศ.แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2535 เสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาปรับปรุงแก้ไข นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงและสหกรณ์เป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2538 แต่เนื่องจากการยุบสภาเมื่อวันที่ 29

พฤษภาคม 2538 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่งเรื่องคืนให้กรมวิชาการเกษตร รอดำเนินการ จนกว่าจะมีการจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ วันที่ 28 สิงหาคม 2538 กรมวิชาการเกษตรจึงได้เสนอพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ พ.ศ. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์นำเข้าสู่การพิจารณาของ คณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ส่งร่างกฎหมายดังกล่าวให้กระทรวงพาณิชย์ พิจารณาเสนอความเห็น จากนั้นกระทรวงพาณิชย์ให้ความเห็นต่อสำนักเลขาธิการคณะ รัฐมนตรีว่าควรมีการหารือกันระหว่าง 2 กระทรวง ผลการหารือระหว่างกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์กับกระทรวงพาณิชย์ไม่ได้ข้อยุติ

กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ต่อ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2540 และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ พ.ศ. ฉบับเดิมต่อสำนักเลขาธิการคณะ รัฐมนตรี เช่นกัน ในวันที่ 22 มกราคม 2540 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งให้กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์ทราบ ว่า ร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้ง 2 ฉบับ มีหลักการ และสาระสำคัญคล้ายคลึงกัน สมควรให้ทั้ง 2 กระทรวงร่วมกันพิจารณาให้ได้ข้อยุติ ก่อนนำเสนอ คณะรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรี (พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ) ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ พิจารณาร่างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืชและคณะกรรมการชุดนั้นได้รับการแต่งตั้งให้ ดำเนินการเรื่องดังกล่าวต่อไปในรัฐบาลปัจจุบัน คณะกรรมการชุดดังกล่าวดำเนินการยกร่าง พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2541 โดยรวมร่าง พ.ร.บ. คุ้มครองพันธุ์พืชของ 2 กระทรวงเข้าด้วยกัน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีคำสั่งที่ 0100/631 ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2541 เรื่องให้เร่งรัดการจัดสัมมนาเชิงประชาพิจารณ์ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. (ดังเอกสารแนบที่ 2) กรมวิชาการเกษตรได้จัดดำเนินการจัดสัมมนาเชิงประชาพิจารณ์ขึ้น ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ แล้วนำข้อเสนอแนะจากผลการสัมมนาเชิงประชาพิจารณ์มาปรับปรุง แก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้วนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี และได้รับความเห็น ชอบเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2541 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งร่างพระราชบัญญัติดัง กล่าว ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาและได้ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2541 พร้อมลงความเห็นให้กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็น

ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามกฎหมายฉบับนี้ จากนั้นคณะรัฐมนตรี ลงมติเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2541 ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ต่อรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน สภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ตามเสนอ เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2542 และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญชุดดังกล่าวได้พิจารณาแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2542 คาดว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืชจะมีผลใช้บังคับก่อนสิ้นปี พ.ศ. 2542

2. สาระสำคัญ

เนื่องจากประเทศไทยกำลังจะมีพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืชใช้บังคับ ภายในก่อนสิ้นปีพ.ศ. 2542 เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการปรับปรุงพันธุ์และพัฒนาพันธุ์พืช ให้มีพันธุ์พืชใหม่เพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม อันเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม โดยการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจ ด้วยการให้สิทธิและความคุ้มครองตามกฎหมาย ตลอดจนเพื่อเป็นการอนุรักษ์ และพัฒนาการใช้ประโยชน์ พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์พันธุ์พืชอย่างยั่งยืน

พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมย์ที่กล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานเฉพาะรับผิดชอบ จึงขอจัดตั้งสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ ขึ้นในกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3. การจัดตั้งสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ

3.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

เป็นหน่วยงานกลางในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช ซึ่งประกอบด้วย การจดทะเบียนให้ความคุ้มครองนักปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ และพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พิทักษ์อนุรักษ์และควบคุมกำกับดูแลการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่า ตลอดจนการแบ่งปันผลประโยชน์ให้กับชุมชนผู้ดูแลบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุ์พืชของชาติ

3.2 หน้าที่รับผิดชอบ

- 3.2.1 รับผิดชอบเขียนพันธบัตร เพื่อขอรับความคุ้มครองสิทธิ และบริหารจัดการกองทุนพันธบัตร ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธบัตร พ.ศ.
- 3.2.2 ออกหนังสืออนุญาตนำเข้า ส่งออก และนำผ่านพิธีศุลกากร และซากของพิธีศุลกากร และใบสำคัญการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ ตามพระราชบัญญัติพันธบัตร พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535
- 3.2.3 ศึกษา วิจัยเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของพันธบัตร เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการตรวจวิเคราะห์ในการจดทะเบียนพันธบัตร และการคุ้มครองพืชอนุรักษ์
- 3.2.4 ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธบัตร พ.ศ. และพระราชบัญญัติพันธบัตร พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 รวมทั้งกฎหมายระหว่างประเทศฉบับอื่น ๆ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
- 3.2.5 เป็นศูนย์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพันธบัตรตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธบัตร พ.ศ.
- 3.2.6 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

4. การแบ่งงานภายในสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ

4.1 การแบ่งภายใน แบ่งเป็น

- 4.1.1 ฝ่ายบริหารทั่วไป
- 4.1.2 ฝ่ายทะเบียนพันธบัตร
- 4.1.3 ฝ่ายอนุรักษ์พืช
- 4.1.4 ฝ่ายข้อมูลและสารสนเทศ
- 4.1.5 กลุ่มวิจัยและตรวจสอบพันธบัตร

4.2 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานภายในสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ

4.2.1 ฝ่ายบริหารทั่วไป

มีหน้าที่รับผิดชอบ การจัดทำแผนปฏิบัติงาน แผนงานและงบประมาณ ติดตาม ประเมินผล บริหารจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช งานสารบรรณ งานการเงินและพัสดุ และงานธุรการทั่วไปของสำนัก

4.2.2 ฝ่ายทะเบียนพันธุ์พืช

มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการตรวจสอบ วิเคราะห์ ลักษณะและคุณสมบัติของพันธุ์พืช ตามขั้นตอนของการจดทะเบียนพันธุ์พืช เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ยื่นขอจดทะเบียนพันธุ์พืช

4.2.3 ฝ่ายอนุรักษ์พืช

มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการควบคุมการนำเข้า ส่งออก และนำผ่านพืชอนุรักษ์ การขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์

4.2.4 ฝ่ายข้อมูลและสารสนเทศ

มีหน้าที่รับผิดชอบ จัดทำระบบฐานข้อมูลพันธุ์พืช ศึกษากฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานคุ้มครองพันธุ์พืช พืชอนุรักษ์ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และพิธีสารความปลอดภัยทางชีวภาพ รวมทั้งติดต่อประสานงานกับองค์กรต่างประเทศที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

4.2.5 กลุ่มวิจัยและตรวจสอบพันธุ์พืช

มีหน้าที่รับผิดชอบ ศึกษา วิจัย เกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของพันธุ์พืช และพืชอนุรักษ์ เพื่อประโยชน์ในการจดทะเบียนและอนุรักษ์พันธุ์พืช

4.3 อัตรากำลัง 29 อัตรา

5. ความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

สืบเนื่องจาก สภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศในช่วงเวลา 2-3 ปี ที่ผ่านมาทำให้มีการควบคุมและเข้มงวดในการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ด้วยเหตุผลความจำกัดด้านงบประมาณ ให้กระทำได้เฉพาะที่มีความจำเป็นเร่งด่วนจริง ๆ เท่านั้น ทั้งนี้ต้องไม่เพิ่มอัตรากำลังและงบประมาณ

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช ซึ่งจะออกมามีผลใช้บังคับภายในปี พ.ศ. 2542 เมื่อพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้ว จะมีผู้มาขอจดทะเบียนพันธุ์พืชจำนวนมาก และปรากฏว่าการฉกฉวยทรัพย์สินพันธุ์พืชพื้นเมือง และพันธุ์พืชป่า ทวีความรุนแรงขึ้นตามลำดับ ประกอบกับข้อตกลงระหว่างประเทศไทยโดยเฉพาะกับองค์การการค้าโลกกำหนดให้ประเทศไทยต้องมีการใช้บังคับกฎหมายดังกล่าว ภายในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2543 จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องจัดตั้งหน่วยงานขึ้นรองรับ ทั้งนี้จะใช้อัตรากำลัง และงบประมาณเดิมของกรมวิชาการเกษตรทั้งสิ้น

ความพร้อมในการปฏิบัติงานของสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ ขณะนี้กรมวิชาการเกษตรได้ดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. จัดตั้งหน่วยงานภายใน "สำนักงานคุ้มครองพันธุ์พืช" เพื่อเตรียมการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ โดยใช้บุคลากรของกองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร จำนวน 7 อัตรา และสถาบันวิจัยหม่อนไหม จำนวน 1 อัตรา ในปี 2542 และวางแผนเกลี้ยอัตรากำลังภายในกรมวิชาการเกษตรบรรจุลงให้ครบ 29 อัตรา ตามที่สามารถดำเนินการได้โดยไม่ทำให้งานส่วนอื่นถูกกระทบกระเทือนมากนัก ทั้งนี้จะต้องอาศัยบุคลากรที่เป็นลูกจ้างทำหน้าที่แทนในส่วนที่จำเป็น
2. แต่งตั้งคณะกรรมการ และคณะทำงานรวม 4 ชุด ดังนี้
 - 2.1 คณะกรรมการเตรียมการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืช
 - 2.2 คณะทำงานยกร่างหลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะโครงสร้างภายนอกของพืช

2.3 คณะทำงานยกร่างหลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะโครงสร้างภายในและอนุชีววิทยาของพืช

2.4 คณะทำงานเฉพาะกิจวางหลักเกณฑ์และแนวทางในการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะพันธุ์พืชแต่ละชนิด ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมาย

3. เตรียมการพิจารณายกร่าง กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ประกาศกรม และคำสั่งต่างๆ ที่จะออกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช

4. ทำฐานข้อมูลพันธุ์พืช ในด้าน โครงสร้างลักษณะภายนอก โครงสร้างลักษณะภายในและลักษณะทางอนุชีววิทยา ของพืช พันธุ์รับรองและพันธุ์แนะนำของกรมวิชาการเกษตร

5. รวบรวม เอกลักษณะลายพิมพ์ประจำพันธุ์ของพืชสำคัญชนิดต่างๆ ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้มีข้อมูลพร้อมแล้ว และเตรียมดำเนินการเพื่อจัดทำกับพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นๆ ต่อไป เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิสูจน์ลักษณะความใหม่ของพันธุ์พืชที่จะขอรับการคุ้มครองสิทธิ

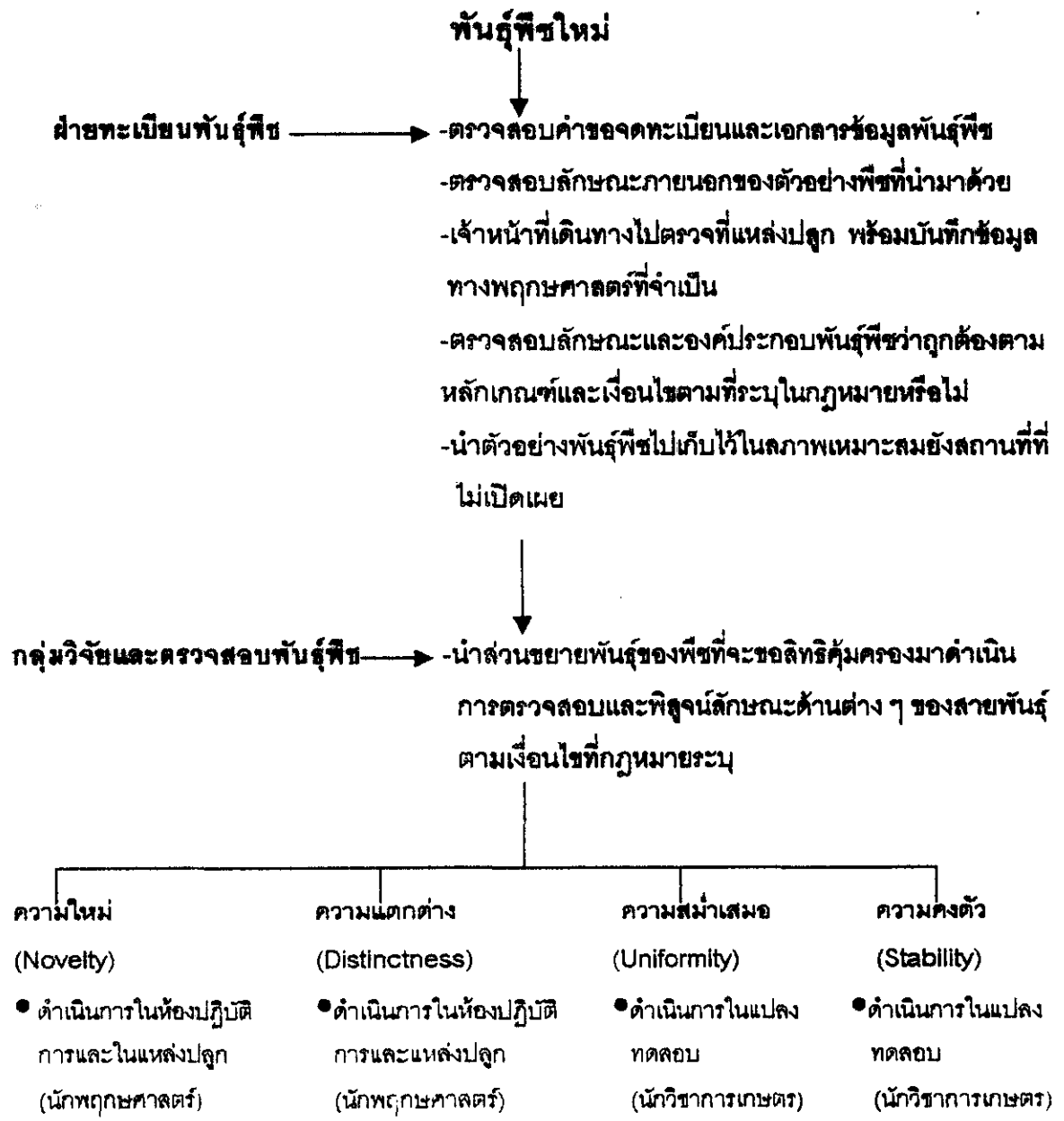
6. เตรียมการขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ของส่วนราชการเพื่อให้ได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย

7. จัดทำแบบฟอร์มต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในกระบวนการขอรับสิทธิคุ้มครองพันธุ์พืช ทุกขั้นตอนโดยยึดหลักเกณฑ์และแนวทางของสหพันธ์การคุ้มครองพันธุ์พืชระหว่างประเทศ (UPOV) และกฎหมายฉบับอื่นๆ ที่ใกล้เคียง

8. จัดทำกรอบและแผนการดำเนินงานของสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ได้ยึดถือปฏิบัติที่เป็นเอกภาพ และถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมาย

9. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกกรมวิชาการเกษตร เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานได้ทันทีเมื่อกฎหมายบังคับใช้กับพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช

**ขั้นตอนการจดทะเบียนการคุ้มครองพันธุ์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์ พืชแห่งชาติ
กรมวิชาการเกษตร**

-ด้านสัตววิทยา
-ด้านนิเวศวิทยา

-ด้านโครงสร้างภายนอก
-ด้านโครงสร้างภายใน

-ทดสอบในแปลง
ทดสอบของศูนย์ สถานี
ของกรมวิชาการเกษตร
เก็บข้อมูลอย่างน้อย 2
ฤดูปลูก

-ทดสอบในแปลง
ทดสอบของศูนย์
สถานีของกรมวิชา
การเกษตร เก็บข้อมูล
อย่างน้อย 2 ฤดูปลูก

-เปรียบเทียบลักษณะ
พันธุ์พืชกับพันธุ์
ใกล้เคียงหรือพันธุ์
เปรียบเทียบ

-ด้านเอกลักษณ์ลายพิมพ์
ประจำพันธุ์ (DNA-
Finger print)

-รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการทดสอบและพิสูจน์พันธุ์พืช เพื่อนำเสนอ
อธิบดีพิจารณา

-อธิบดีพิจารณาแล้วเห็นว่ารายการต่าง ๆ ที่แจ้งไว้ในคำขอจดทะเบียน ถ้าถูก
ต้องครบถ้วน

-อธิบดีสั่งให้ประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียน ครบกำหนดเวลาโฆษณา
และไม่มีผู้คัดค้าน

-อธิบดีมีคำสั่งให้รับจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่

-ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่

-อธิบดีประกาศชนิดพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการจดทะเบียนในราชกิจจานุเบกษา

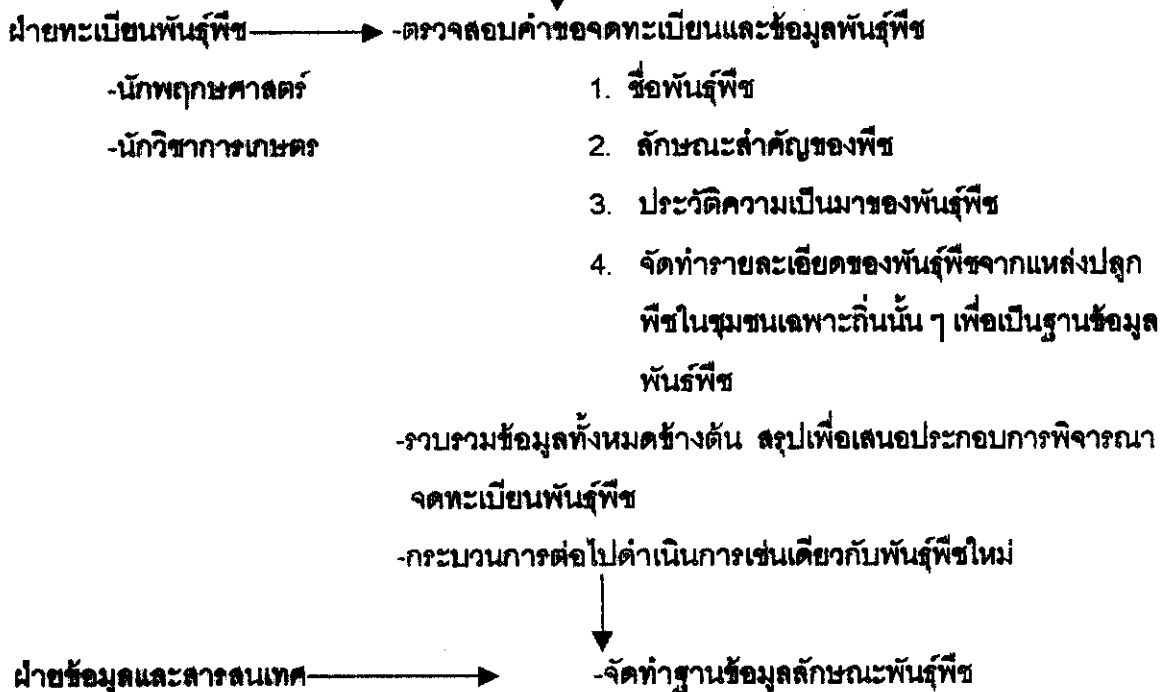

ฝ่ายข้อมูลและสารสนเทศ

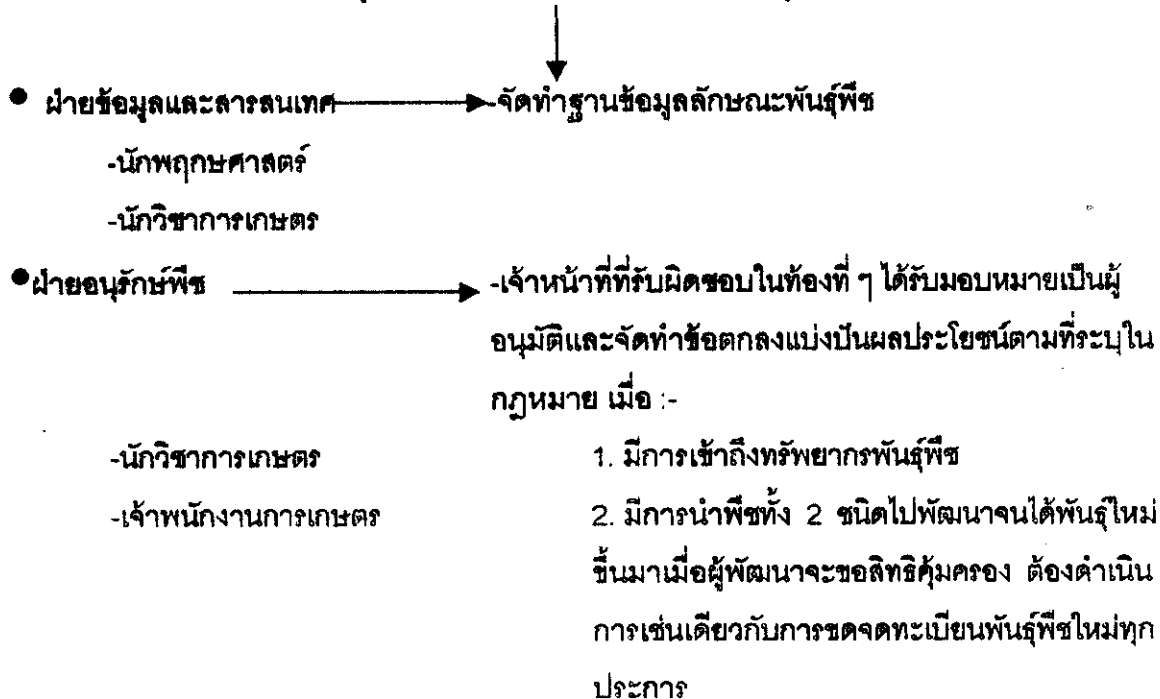

จัดทำฐานข้อมูลลักษณะพันธุ์พืช

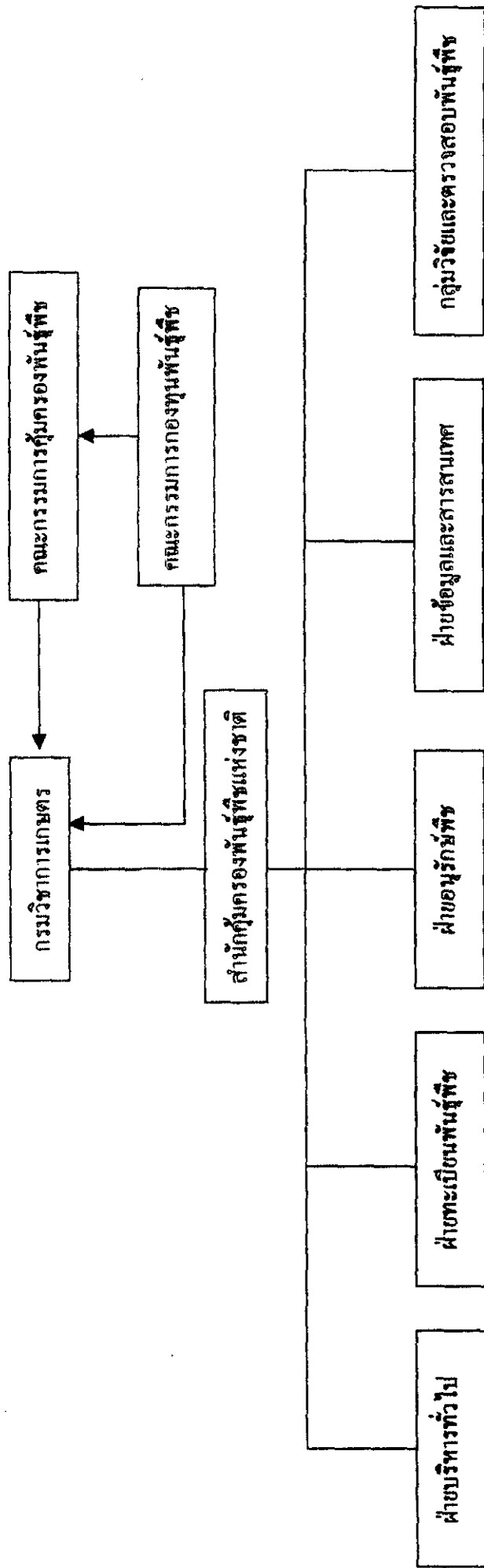
พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น

พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า

โครงสร้างสำนักงานคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ

แผนภูมิอัตรากำลังสำนักกึ่งครองพื้นที่แห่งชาติ

